

BRIGA ZA DOJENČAD I MAJKE S COVID-19: SPRJEČAVANJE ZARAZE I KONTROLA BOLESTI KOD DOJILJA

(prijevod 12. poglavlja dokumenta [SZO: Clinical management of severe acute respiratory infection \(SARI\) when COVID-19 disease is suspected](#). Interim guidance, 13 March 2020.

Zabilježeno je relativno malo slučajeva dojenčadi s potvrđenim COVID-19; a slučajevi koji su opisani imali su blagu bolest. Nije dokumentiran nijedan slučaj vertikalnog prijenosa. Dok je amnionska tekućina šest majki bila pozitivna na COVID-19, krv iz pupčane vrpce i brisovi ždrijela njihove novorođenčadi rođenih carskim rezom bilo je testirano kao negativno na virus COVID-19 pomoću RT (PCR). testa. Uzorci majčinog mlijeka nakon prvog podoja također su bili negativni na virus COVID-19.

Dojenje štiti od morbiditeta i mortaliteta u neonatalnom razdoblju te tijekom dojenačkog razdoblja i djetinjstva. Zaštitni učinak posebno je jak protiv zaraznih bolesti, koje se sprečavaju i izravnim prijenosom protutijela i drugim antiinfektivnim čimbenicima i dugotrajnim prijenosom imunoloških sposobnosti pamćenja. Vidite: *WHO Essential newborn care and breastfeeding* (<https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/107481/e79227.pdf>). Stoga treba se pridržavati standardnih smjernica za hranjenje dojenčadi, uz odgovarajuće mjere prevencije i kontrole zaraze.

Dojenčad koje su rodile majke kod kojih postoji sumnja, vjerojatnost ili potvrda COVID-19 trebaju se hraniti u skladu sa standardnim smjernicama za hranjenje dojenčadi, uz primjenu potrebnih mjera opreza za prevenciju i kontrolu zaraze.

Napomena: Dojenje treba započeti unutar 1 sata od rođenja. Isključivo dojenje treba nastaviti 6 mjeseci s pravovremenim uvođenjem odgovarajuće i sigurne dohrane u dobi od 6 mjeseci, uz nastavak dojenja do 2. godine ili više. Ranije započinjanje dojenja donosi veće koristi, stoga majke koje nisu u mogućnosti započeti dojenje tijekom prvog sata nakon porođaja trebale bi biti podržane da doje što prije mogu. Ovo se odnosi na majke koje rode carskim rezom, nakon anestezije, ili one kojih medicinsko stanje onemogućuje započinjanje dojenja u prvom satu nakon rođenja. Ova je preporuka u skladu s [Globalnom strategijom za prehranu dojenčadi i male djece](#).

Kao i kod svih potvrđenih ili sumnjivih slučajeva COVID-19, simptomatske majke koje doje ili prakticiraju kontakt koža-na-kožu trebaju prakticirati higijenu disanja, uključujući i za vrijeme hranjenja (na primjer, korištenje maske u blizini djeteta ako majka ima respiratorne simptome), obavljati higijenu ruku prije i nakon kontakta s djetetom te rutinski čistiti i dezinficirati površine s kojima je simptomatska majka bila u kontaktu.

Savjetovanje o dojenju, psihosocijalnu podršku i praktičnu podršku oko hranjenja treba pružiti svim trudnicama i majkama s novorođenčadi i malom djecom, bilo da se sumnja ili je potvrđeno da oni ili njihova djeca imaju COVID-19.

BRIGA ZA DOJENČAD I MAJKE S COVID-19: SPRJEČAVANJE ZARAZE I KONTROLA BOLESTI KOD DOJILJA

Inačica od 13. ožujka 2020., [dostupna na stranice udruge Roda](#)

Napomena: Sve majke trebaju dobiti praktičnu potporu kako bi im se omogućilo uspostavljanje i nastavak dojenja te snalaženje s uobičajenim poteškoćama pri dojenju, uključujući mjere sprječavanja i kontroliranja zaraze. Tu bi podršku trebali pružiti odgovarajuće obučeni zdravstveni radnici i savjetnici za dojenje kao i majke savjetnice.

Vidite: [savjetovanje žena za poboljšanje prakse dojenja](#) i [smjernice SZO: zaštita, promicanje i potpora dojenju u rodilištima](#).

U situacijama kada teška bolest majke s COVID-19 ili drugim komplikacijama onemogućuje njegu dojenčeta ili onemogućava nastavak izravnog dojenja, majke bi trebale biti ohrabrene i podržane da izdoje mlijeko i daju mlijeko na siguran način djetetu primjenjujući odgovarajuće mjere prevencije i kontrole zaraze.

Napomene: U slučaju da je majka previše bolesna da doji ili da se izdaja, istražite mogućnost relaksacije, zamjenske dojilje, nabavka mlijeka iz banke humanog mlijeka ili uporabe tvorničkih mliječnih pripravaka, ovisno o kulturnom kontekstu, ovisno o prihvatljivosti samog rješenja majci i dostupnost usluge. Ne smije se promovirati umjetno mlijeko, boce za hranjenje ili dudice u bilo kojem dijelu objekata koji pružaju skrb majkama i novorođenčadi, od strane osoblja. Zdravstvene ustanove i njihovo osoblje ne smiju davati dojenčadi boce za hranjenje i dude ili druge proizvode obuhvaćene *Međunarodnim pravilnikom o reklamiranju nadomjestaka majčinog mlijeka*. Ova preporuka je u skladu sa smjernicama [SZO Prihvatljivi medicinski razlozi za upotrebu nadomjestaka majčinog mlijeka](#).

Majkama i dojenčadi treba omogućiti zajednički boravak u istoj sobi i kontakt koža-na-kožu, odnosno klokan njegu tijekom dana i noći, posebno odmah nakon rođenja kada se uspostavi dojenje, bez obzira je li se sumnja ili je potvrđeno da oni ili njihova djeca imaju COVID-19.

Napomena: Smanjivanje ometanja dojenja za vrijeme boravka u rodilištu zahtijevat će zdravstvene prakse koje omogućuju majci da doji onoliko često i onoliko dugo koliko želi. Vidite [smjernice SZO-e: zaštita, promocija i podrška dojenja u rodilištima](#).

Roditelji i skrbnici koji se trebaju razdvojiti od svoje djece, kao i djeca koja se trebaju odvojiti od svojih primarnih njegovatelja, trebaju imati pristup odgovarajuće obučanim zdravstvenim ili nezdravstvenim djelatnicima za mentalno zdravlje i psihosocijalnu podršku.

Napomena: S obzirom na češću pojavu psihičkih poremećaja među ženama u antenatalnom i postporođajnom razdoblju te prihvatljivosti programa koji su njima namijenjeni, intervencije usmjerene na te žene trebaju se provoditi šire. Uz usluge kojima se liječe poteškoće u mentalnom zdravlju, trebaju biti dostupne i preventivne usluge. Ova preporuka je u skladu s referentnom skupinom IASC-a za mentalno zdravlje i psihosocijalnu potporu u hitnim situacijama 2020. [Kratka napomena o rješavanju problema mentalnog zdravlja i psihosocijalnih aspekata epidemije COVID-19 - verzija 1.1](#) i [Poboljšanje ranog razvoja djece: Smjernica SZO](#).

BRIGA ZA DOJENČAD I MAJKE S COVID-19: SPRJEČAVANJE ZARAZE I KONTROLA BOLESTI KOD DOJILJA

Inačica od 13. ožujka 2020., [dostupna na stranice udruge Roda](#)